Gümrük Teminatı ve Kıymet Genelgesi Kararı - Danıştay Kararı

Gümrük Teminatı ve Kıymet Genelgesi Kararı - Danıştay Kararı - 2022/4055 Sayılı Karar - 2024/4738 Sayılı Esas

T.C. DANIŞTAY KARARI YEDİNCİ DAİRE Esas No: 2022/4055 Karar No: 2024/4738

DAVACI: ... Dış Ticaret Anonim Şirketi **VEKİLİ:** Av... **DAVALI: ...** Bakanlığı **VEKİLİ :** Av

İSTEMİN KONUSU: Erzurum 1. Vergi Mahkemesinin 30/12/2021 tarih ve E:2021/1364, K:2021/1791 sayılı kararının kanun yararına temyizen incelenerek bozulması istenilmektedir.

DAVANIN KONUSU: Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesi ile anılan düzenlemeye atıf yapan Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrasının iptali istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI: Vantilatör ve aksamının ithali ile yurt içinde satışı faaliyetiyle iştigal ettikleri, ... tarih ve ... sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesiyle ithal edilmek istenen eşyanın kıymetinde tereddüte düşüldüğünden bahisle idarece kıymet araştırması başlatıldığı, eşyanın ithalatına izin verilmek suretiyle gümrükten çekme talepleri üzerine, fark vergiler ile muhtemel para cezasını içeren teminat verilmesinin istenmesine ilişkin işlemin ... Vergi Mahkemesinin ...sayılı dosyasında dava konusu edildiği, idarece başlatılan kıymet araştırması henüz sonuçlandırılmamış ve kıymet farkı tespit edilmemişken, tahakkuk ve para cezasına ilişkin teminat istenilmesinin masumiyet karinesine aykırılık teşkil ettiği, ayrıca, ölçüsüz ve orantısız olduğu, hukuka aykırı şekilde teminat istenmesi nedeniyle mevsimlik olarak ithal edilecek eşyaya ilişkin ithalat engeli oluşturulduğundan haksız yere antrepo ücret maliyetine katlanmak zorunda kaldıkları, yasal dayanağı olmaksızın mülkiyet hakkına sınırlama getiren dava konusu düzenlemelerin sınırları belli olmayan şekilde ithalat işlemlerini durdurma yetkisini idareye tanıdığı; diğer taraftan, kamu alacağının güvenceye alınması amacıyla uygulanabileceği kabul

edilse dahi, makul bir miktarı içermesi gerekirken, oldukça yüksek tutarda teminat istenmesinin kabul edilemeyeceği ileri sürülmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI: Beyanname muhteviyatı eşyanın kıymetinin BİLGE sisteminde yer alan verilere nazaran düşük olduğunun tespit edilmesi üzerine, idarelerince başlatılan kıymet araştırması tamamlanmadan önce davacı tarafından eşyanın gümrükten çekilmek istenmesi üzerine, dava konusu düzenlemeler uyarınca teminat istendiği; 27/08/1993 tarih ve 21681 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının (GATT) VII. Maddesinin Uygulanmasına Dair Anlaşma'nın 13. maddesinde, ithal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesi sırasında kıymete ilişkin nihai tespitin ertelenmesi gerektiğinde, teminat şart koşulmuşsa, muhtemel gümrük vergilerini kapsayacak yeterli bir teminat sağlamak suretiyle eşyanın gümrükten çekebileceğinin düzenlendiği, Anlaşma'ya taraf ülke mevzuatının bu tür durumlar için hükümler getirebileceğinin belirtildiği, 17. maddesinde ise Anlaşma'da yer alan hiçbir hükmün gümrük idaresinin kıymet tespitine ilişkin olarak ibraz edilen tutanak, belge veya beyannamenin gerçeklik ve doğruluğunu araştırma hakkını sınırlayamayacağı veya bu hakkı tartışma konusu haline getirecek şekilde yorumlanamayacağının kabul edildiği, 31/03/2006 tarih ve ve 26125 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Rejimlerinin

Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolü'nün (Revize Kyoto Sözleşmesi) ekinde yer alan eşyanın teslimi bölümünde, beyan edilen eşyanın gümrük tarafından muayenesi yapıldıktan sonra veya muayene yapmamaya karar verildikten hemen sonra, bir suç bulunmaması, ithal veya ihracat belgesi ya da gerekli diğer belgelerin alınması, ilgili işleme ilişkin tüm izinlerin verilmesi, vergi ve resimlerin ödenmesi veya tahsillerini sağlayacak gerekli önlemlerin alınması şartıyla teslim edileceği, gümrük idaresinin, beyan sahibinin eşyanın gümrük işlemlerinin tamamlanması ile ilgili tüm işlemleri sonradan tamamlayacağına kanaat getirdiği takdirde, beyan sahibinin ilgili sevkiyatın ana hususlarını içeren ticari ya da resmi belgeyi ibraz etmesi ve gerekli görülürse uygulanacak vergi ve resimlerin tahsilini sağlamak üzere teminat vermesi kaydıyla eşyayı teslim edeceği, herhangi bir ihlal tespit edilmesi halinde ise eşyanın müsadere konusu olmaması veya eşyaya sonraki bir aşamada kanıt olarak ihtiyaç duyulmaması ve beyan sahibinin vergi ve resimleri ödemesi, herhangi ek vergi ve resimler ile yüklenecek cezanın tahsil edilmesini temin etmek üzere teminat vermesi kaydıyla eşyayı teslim etmeden önce idari ve yasal işlemlerin tamamlanmasının beklenmeyeceği düzenlendiğinden, dava konusu düzenlemelerde hukuka aykırılık bulunmadığı

savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ ...'UN DÜŞÜNCESİ: Davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI ...'İN DÜŞÜNCESİ: Dava, Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesi ile Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrasının iptali istemiyle açılmıştır.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 3. bölümünün "Eşyanın Gümrük Kıymeti" başlıklı 23. ve müteakip maddelerinde, eşyaların gümrük kıymetine nasıl belirleneceğine ilişkin açıklamalar yapılmış; 65. maddesinin (a) bendinde, Gümrük idarelerinin beyanın doğruluğunu araştırmak üzere, beyanname ile ilgili ve beyannameye ekli belgeleri kontrol edebileceği ve beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacı ile beyan sahibinden diğer belgeleri de vermesini isteyebileceği; 69. maddesinin 1. fıkrasında, eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla, gümrük idarelerinin, tescilden sonra beyannamedeki bilgileri kontrol ederek veya belli hallerde kontrol etmeksizin, eşyayı teslim edecekleri, ancak, beyannamenin incelenmesinin makul bir süre içinde tamamlanamadığı ve bu inceleme sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşyanın teslim edileceği, yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği; 4. fıkrasında, beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat istenmesi halinde, söz konusu teminat alınmadan eşyanın teslim edilemeyeceği; 202. maddenin 1. fıkrasında, Gümrük mevzuatı uyarınca, gümrük vergilerinin ve diğer amme alacaklarının ödenmesini sağlamak üzere bir teminat verilmesi gereken hâllerde, söz konusu vergiler ve diğer amme alacakları tutarı kadar yükümlü veya yükümlü olması muhtemel kişi tarafından bu teminatın verileceği; 204. maddenin 1.fıkrasında, 202. maddenin 1. fıkrasında belirtilen teminat tutarının, teminata konu gümrük vergileri tutarının kesin olarak tespiti halinde bu miktar, diğer hallerde ise tahakkuk edilen veya edilebilecek gümrük vergilerinin en yüksek tutarı esas alınarak belirleneceği hükümlerine yer verilmiştir.

07/10/2009 tarih ve mükerrer 27369 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Gümrük Yönetmeliği'nin "İtirazların karara bağlanmasından önce eşyanın çekilebilmesi" başlıklı olay tarihinde yürürlükte olan 587. maddesi aşağıdaki gibidir;

"MADDE 587 - (1) Yükümlüler, mercilerince verilecek kararlardan önce, ihtilaf konusu eşyayı çekmek isterlerse, aşağıda yazılı şartlarla istekleri kabul olunur ve eşyanın çekilmesine izin verilir.

a) Kararların yükümlüce tebellüğ edilmiş olması ve taleplerinin bir dilekçe ile gümrüğe verilmiş olması, b) Yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki farkın ve para cezalarının teminata bağlanması, c) Uyuşmazlığın idari yargı merciine intikali halinde bu hususun belgelenmesi, ç) İdarece gerekli görülecek her türlü bilgi veya belgenin sunulması.

(2) Vergi tahakkukunun kesinleşmesinden önce idare ile yükümlü arasında çıkan uyuşmazlık yürürlükteki yasaklama ve kısıtlama hükümlerini ihlal eder mahiyette olduğu takdirde bu madde hükmü uygulanmaz.

(3) Birinci fıkranın (b) bendinin uygulanmasında düşük kıymet beyanı şüphesiyle kıymet araştırması yapılan hallerde, araştırmanın bu maddenin uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren bir yılda sonuçlanmaması halinde, gümrük idaresinde mevcut verilere göre işlem sonuçlandırılır. Bu süreden sonra alınan cevaplar çerçevesinde vergi farkı ortaya çıkan hallerde gerekli işlemler yerine getirilir." 03/05/2023 tarih ve 32179 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 5. maddesiyle, 587. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan “para cezalarının” ibaresi “eşyanın alıcısı adına düzenlenen para cezalarının” şeklinde değiştirilmiş, 03/01/2023 tarih ve 32062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 13. maddesiyle de, 587. maddesinin 1. fıkrasına; “d) Düşük kıymet beyanı şüphesiyle kıymet araştırması yapılan hallerde yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki farkın teminata bağlanması.” bendi eklenmiş ve aynı maddenin 3. fıkrasında yer alan “(b) bendinin” ibaresi “(d) bendinin” şeklinde değiştirilmiştir.

Öte yandan, Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin, "3.3. Kıymet incelenmesi sonuçlanmadan eşyanın çekilmek istenmesi" başlıklı 3. fıkrasında, "Eşya gümrüğün gözetimi altındayken yükümlü tarafından çekilmek isteniyorsa, Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesinde belirtilen koşullarla talep kabul edilir. " düzenlemesine yer verilmiştir.

Dosyanın incelenmesinden; vantilatör ve aksamının ithali ve yurt içine satışı ile iştigal eden davacının, 04/07/2022 tarih ve 140823 sayılı serbest dolaşıma giriş beyannamesinde beyan edilen kıymetin, gümrük kıymeti olarak kabul edilmesinde tereddüte düşülmesi nedeniyle kıymet araştırması başlatıldığı, davacı tarafından eşyanın bu aşamada çekilmek istenilmesi ve ithalatına izin verilmesi yönündeki başvurusu üzerine fark gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ile katma değer vergisi ve para cezalarını içerir şekilde davacıdan teminat istenildiği, bu işleme vaki itirazın reddi üzerine istemin reddine gerekçe olarak gösterilen Gümrük Yönetmeliğinin 587. maddesi ile Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrasının iptali istemiyle dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Davacı özetle; serbest dolaşıma giriş beyannamesinde beyan ettikleri kıymetin, gümrük kıymeti olarak kabul edilmesinde tereddüte düşülmesi nedeniyle kıymet araştırmasının başlatıldığı, eşyanın bu aşamada çekilmek istenilmesi ve ithalatına izin verilmesi yönündeki başvuruları üzerine kendilerinden fark gümrük vergisi, ilave gümrük vergisi ile katma değer vergisi ve para cezalarını içerir şekilde teminat istenildiği, bu işleme vaki itirazın reddi üzerine ..... Vergi Mahkemesinin ... sayılı dosyasında

dava açıldığı, düzenleyici işlemin uygulanması üzerine de süresi içerisinde bu davanın açıldığı, idarece kıymet araştırması henüz sonuçlandırılmamış ve kıymet farkının ortaya çıkıp çıkmayacağı dahi ortaya konulmamışken, ithalatın tamamlanması için yatırılması gerekli teminat miktarının hem tahakkuk hem de kesin olmayan, muhtemel bir para cezasını içermesinin ölçüsüz ve orantısız olduğu, öte yandan mülkiyet hakkına getirilecek sınırlamaların kanunla düzenlenmesi gerekirken Yönetmelik ve Genelge ile yaptırım uygulandığı, davaya konu düzenlemelerin 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nda yasal dayanağının bulunmadığı, söz konusu düzenlemelerle idareye sınırları belli olmayan muhtemel bir gelir eksikliği nedeniyle ithalat işlemlerini durdurma yetkisinin verildiği, idarenin kamu gelirlerini teminat altına alma amacı ile girişimcinin mülkiyet hakkının ve çalışma hürriyetinin ölçüsüz şekilde ihlal edildiği, kamu alacağının güvenceye alınması için daha makul miktarda teminat istenilmesinin hukuka uygun olacağı, vergi oranlarının uygulanmasından doğan vergi farkı, gümrük tarifesini oluşturan unsurlar arasında sayılmadığından gümrük tarifesini oluşturan unsurlarda da herhangi bir aykırılık bulunmadığı, bu durumda anılan hükümlere göre para cezası hesaplanarak teminat istenilemeyeceği, idare tarafından kıymet araştırması devam etmekteyken ve henüz idari/adli soruşturma sonuçlanmamışken bu aşamada yaptırımı gerektiren herhangi bir ihlal ve ihlale neden olan fiil

tespit edilmemişken para cezasının teminata bağlanmasının ve ithalatın engellenmesinin masumiyet karinesine aykırı olduğu, ekonomik olarak zorlayacak miktarda teminatlar yatırmaksızın mevsimlik eşyanın ithalatının gerçekleştirilemediği ve her gün antrepo ücreti ödendiğinden şirketin zor duruma düştüğü iddialarıyla dava açmıştır.

Davacının dava dilekçesinde iddiaları ve açıklamaları Gümrük Yönetmeliği'nin olay tarihinde yürürlükte olan 587. maddesinin (b) bendinde yer alan, teminatın hesaplanmasında henüz kesilip kesilmeyeceği dahi kesin olmayan muhtemel para cezaları ile teminat miktarının çok yüksek olduğuna yönelik olup, 587. maddenin diğer bentlerine yönelik somut iddiaları bulunmamaktadır. Davacı 2022 yılında dava açtıktan sonra, 03/01/2023 tarih ve 32062 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmeliğin 13. maddesiyle, 587. maddesinin 1. fıkrasına (d) bendi eklenerek davacının durumu bu bent kapsamına girmiş ve düşük kıymet beyanı şüphesiyle kıymet araştırması yapılan hallerde yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki farkın teminata bağlanmasında muhtemel kesilecek para cezaları teminat kapsamı dışına çıkarılmıştır.

İhtilaf konusu Yönetmeliğin olay tarihinde yürürlükte olan 587. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan ve cezaların teminata bağlanacağını öngören "ve para cezalarının" ibaresi dışında kalan kısımlarına yönelik davacının iddiaları, bu maddenin ve bu maddeye atıf yapan Genelgenin ihtilaf konusu kısmının iptalini gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

4458 sayılı Kanun'un 202. ve 204. maddeleri ile Kanun'un ilgili diğer maddelerinde ceza tutarlarının da teminata bağlanacağına dair herhangi bir hükme yer verilmediğinden, Yönetmeliğin olay tarihinde yürürlükte olan 587. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinde yer alan ve cezaların teminata bağlanacağını öngören "ve para cezalarının" ibaresinin hukuki dayanağı bulunmamakta olup, bu ibare hukuka aykırıdır. Ancak, iptal istemine konu düzenlemenin yer aldığı Yönetmeliğin olay tarihinde davacının iddialarına konu olan madde metninin değiştirilerek, dava konusu ihtilafa neden olan; düşük kıymet beyanı şüphesiyle kıymet araştırması yapılan hallerde muhtemel para cezalarına yönelik teminat istenmesi uygulamasının madde metninden çıkarılması, anılan Yönetmeliğin olay tarihinde yürürlükte olan maddesinin uygulanması sonucu tesis edilen idari işleme karşı Vergi Mahkemesinde ayrıca dava açılmış olması ve davacının olay tarihinde yürürlükte olan Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi

dışındaki bentlere yönelik somut bir iddiasının bulunmaması hususları birlikte değerlendirildiğinde, davacının, Gümrük Yönetmeliğinin 587. maddesi ile Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrasının iptali isteminin reddi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Yedinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

MADDİ OLAY :

Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesi ile anılan düzenlemeye atıf yapan Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrasının iptali istenilmektedir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

İLGİLİ MEVZUAT:

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti, bir hukuk devleti olarak nitelendirilmiş olup, hukuk devleti; eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren her alanda adaletli bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukuku tüm devlet organlarına egemen kılan, Anayasa ve hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayıp yargı denetimine açık olan devlet olarak tanımlanmıştır. Temel hak ve özgürlüklerin sınırlandırılmasına ilişkin genel ilkeleri düzenleyen Anayasa'nın 13. maddesi de, hak ve özgürlüklerin ancak kanunla sınırlanabileceğini temel bir ilke olarak benimsemiş olup, Anayasa'nın 35. maddesinin 2. fıkrasında, mülkiyet hakkının ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği belirtilmek suretiyle mülkiyet hakkına yönelik müdahalelerin kanunda öngörülmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Anayasa'nın 73. maddesinin 1. fıkrasında, herkesin, kamu giderlerini karşılamak üzere, mali gücüne göre, vergi ödemekle yükümlü olduğu; 3. fıkrasında vergi, resim, harç ve benzeri mali

yükümlülüklerin kanunla konulacağı, değiştirileceği veya kaldırılacağı; 124. maddesinde, kamu tüzel kişilerinin, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, düzenleme yetkisinin bulunduğu kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın 90. maddesinin 1. fıkrasında ise, Türkiye Cumhuriyeti adına yabancı devletlerle ve milletlerarası kuruluşlarla yapılacak andlaşmaların onaylanmasının, Türkiye Büyük Millet Meclisinin onaylamayı bir kanunla uygun bulmasına bağlı olduğu hükme bağlandıktan sonra; son fıkrasında, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmü niteliği taşıdığı ve bunlar hakkında Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağı; usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla, kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda, milletlerarası andlaşma hükümlerinin esas alınacağı düzenlenmiştir.

07/10/2009 tarih ve 27369 (Mükerrer) sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Gümrük Yönetmeliği'nin, "İtirazların karara bağlanmasından önce eşyanın çekilebilmesi" başlıklı, olay tarihinde yürürlükte bulunan 587. maddesinin 1. fıkrasında, yükümlülerin mercilerince verilecek kararlardan önce, ihtilaf konusu eşyayı gümrükten çekmek istemeleri durumunda, fıkranın bendlerinde yer alan şartlarla isteklerinin kabul edilerek eşyanın gümrükten çekilmesine izin verileceği; anılan fıkranın (b) bendinde, yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki farkın ve para cezalarının teminata bağlanacağı düzenlenmiştir. 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 26. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde atıfta bulunulan, Onaylanması 12/05/1988 tarih ve 3447 sayılı Kanun'la uygun bulunan ve 30/07/1988 tarih ve 88/13194 sayılı Kararname ile onaylanıp, 27/08/1993 tarih ve 21681 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşma'nın 13. maddesinde, ithal eşyasının gümrük kıymetinin belirlenmesi sırasında, gümrük kıymetinin nihai tespitinin ertelenmesi gerektiğinde, teminat şart koşulmuşsa, ithalatçının eşyayı gümrükten kefalet, depozito veya diğer uygun bir şekil altında, muhtemel nihai gümrük vergilerini kapsayacak yeterli bir teminat sağlamak suretiyle çekebileceği, her taraf ülke mevzuatının, bu tür durumlar için hükümler getireceği hükme bağlanmış; 28/10/2005 tarih ve 5426 sayılı Kanun'la katılmamız uygun bulunan ve 2006/10160 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile onaylanarak 31/03/2006 tarih ve 26125 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin

Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolü'nün (Revize Kyoto Sözleşmesi), tarafların uymakla yükümlü oldukları 2 no'lu Ek'ini oluşturan Genel Ek'te yer alan "Eşyanın Teslimi" başlıklı bölümünde yer alan 4.40 no'lu standartta, beyan edilen eşyanın muayenesi yapıldıktan sonra veya muayene yapmamaya karar verildikten hemen sonra, bir suç bulunmaması, gerekli belgelerin alınması, ilgili işlemlere ilişkin tüm izinlerin verilmesi, vergi ve resimlerin ödenmesi veya tahsillerini sağlayacak gerekli önlemlerin alınması şartıyla eşyanın teslim edileceği; 3.41 no'lu standartta, gümrük işlemlerinin sonradan tamamlanacağına kanaat getirildiği takdirde, teminat verilmesi kaydıyla eşyanın teslim edileceği; 3.43 no'lu standartta, bir ihlal tespit edildiği takdirde, gümrük idaresinin, eşyanın müsadere konusu olmaması veya eşyaya sonraki bir aşamada kanıt olarak ihtiyaç duyulmaması ve beyan sahibinin vergi ve resimleri ödemesi ve herhangi ek vergi ve resimler ile yüklenecek cezanın tahsil edilmesini temin etmek üzere teminat vermesi kaydıyla, eşyayı teslim etmeden önce idari veya yasal işlemlerin tamamlanmasının beklenmeyeceği öngörülmüştür.

4458 sayılı Kanun'un 11. maddesinde, gümrük işlemleriyle doğrudan veya dolaylı olarak ilgili bulunan kişilerin, Gümrük Müsteşarlığının veya gümrük idarelerinin talebi üzerine gümrük işlemleri ile sınırlı olmak kaydıyla belirlenen süreler içinde gerekli bütün belge ve bilgileri vermek ve her türlü yardımı sağlamakla yükümlü oldukları, kendilerinden bu konularda bilgi istenilen kişilerin, özel kanunlarda yazılı gizlilik hükümlerini ileri sürerek bilgi vermekten kaçınamayacakları; 65. maddesinin 1. fıkrasının (a) bendinde, gümrük idarelerinin, beyanın doğruluğunu araştırmak üzere, beyanname ile ilgili ve beyannameye ekli belgeleri kontrol edebileceği ve beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacı ile beyan sahibinden diğer belgeleri de vermesini isteyebileceği; 69. maddesinin 1. fıkrasında, eşyanın ilgili rejime tabi tutulma şartlarının yerine getirilmesi ve eşyanın yasaklayıcı veya kısıtlayıcı önlemlere tabi olmaması kaydıyla, gümrük idarelerinin, tescilden sonra beyannamedeki bilgileri kontrol ederek veya belli hallerde kontrol etmeksizin, eşyayı teslim edecekleri; ancak, beyannamenin incelenmesinin makul bir süre içerisinde tamamlanamadığı ve bu inceleme sırasında eşyanın hazır bulundurulmasına gerek olmadığı hallerde de eşyanın teslim edileceği, yasaklama veya kısıtlamaya tabi olması nedeniyle teslimine imkan bulunmayan eşyanın tabi olacağı işlemlere ilişkin usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği; 4. fıkrasında, beyan edilen gümrük rejimi hükümlerine göre teminat istenmesi halinde, söz konusu teminat alınmadan eşyanın teslim edilemeyeceği; 74. maddesinde ise, Türkiye Gümrük Bölgesine gelen eşyanın serbest dolaşıma

girişinin, ticaret politikası önlemlerinin uygulanması, eşyanın ithali için öngörülen diğer işlemlerin tamamlanması ve kanunen ödenmesi gereken vergilerin tahsili ile mümkün olduğu hükme bağlanmıştır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

A) Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendinin iptali istemi yönünden; Yönetmeliğin anılan kısmında, eşyanın gümrükten çekilmesinden önce, yükümlünün beyanına göre yapılan vergi tahakkukları ile gümrük idaresince tahakkuk ettirilen bütün vergiler arasındaki fark ve para cezalarına yönelik teminat istenebileceği düzenlemesine yer verildiği; Revize Kyoto Sözleşmesi'nin 2 no'lu Ek'ini oluşturan Genel Ek'te yer alan 3.40 ilâ 3.43 no'lu standartları uyarınca, gümrük idaresince beyan edilen eşyaya ilişkin tüm işlemlerin sonradan tamamlanacağına kanaat getirilmesi halinde, vergi ve para cezalarının tahsilini temin etmek üzere teminatın verilmesi koşuluyla, eşyanın gümrük işlemlerinin tamamlanması beklenmeksizin yükümlüye teslim edilebileceği sonucuna varıldığından, dava konusu düzenlemenin anılan kısmında üst hukuk normlarına aykırılık görülmemiştir.

B) Gümrük Yönetmeliği'nin 587. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi ile, 3. fıkrasının iptali istemine gelince:

Yönetmeliğin 587. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendinde, idarece gerekli görülecek her türlü bilgi veya belgenin sunulması; 3. fıkrasında ise, 1. fıkranın (b) bendinin uygulanmasında düşük kıymet beyanı şüphesiyle kıymet araştırması yapılan hallerde, araştırmanın bu maddenin uygulanmasının talep edildiği tarihten itibaren bir yılda sonuçlanmaması halinde, gümrük idaresinde mevcut verilere göre işlemin sonuçlandırılması, bu süreden sonra alınan cevaplar çerçevesinde vergi farkı ortaya çıkan durumlarda gerekli işlemlerin yerine getirilmesi yolunda düzenlemelere yer verilmiştir.

4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 65. maddesinin 1. fıkrasında, gümrük idarelerinin, beyanın doğruluğunu araştırmak üzere, beyanname ile ilgili ve beyannameye ekli belgeleri kontrol edebilecekleri ve beyannamenin içerdiği bilgilerin doğruluğunu araştırmak amacı ile beyan sahibinden diğer belgeleri de vermesini isteyebilecekleri hükmü ile Gümrük Tarifeleri ve Ticaret Genel Anlaşmasının VII. Maddesinin Uygulanmasına İlişkin Anlaşmanın 17. maddesinde, Anlaşma'da yer alan hiçbir hükmün, gümrük idaresinin gümrük kıymetinin belirlenmesi ile ilgili

olarak ibraz edilen tutanak, belge veya beyannamenin gerçeklik veya doğruluğunu araştırma hakkını sınırlamayacağı ve bu hakkı tartışma konusu haline getirecek şekilde yorumlanamayacağı yolundaki hükmü dikkate alındığında; idare tarafından beyanın doğruluğunun kontrol edilmesi amacıyla araştırma yapılırken gerekli görülen her türlü bilgi veya belgenin istenebileceği ve söz konusu araştırmanın bir yıl içerisinde bitirme zorunluluğu getiren söz konusu düzenlemelerde de üst hukuk normlarına aykırılık bulunmamaktadır.

C) Yönetmeliğin 587. maddesinin kalan hükümleri yönünden;

Davacının aleyhine hükümler içermediği ve iptali gerektirecek somut herhangi bir iddianın bulunmadığı hususları göz önünde bulundurulduğunda, dava dilekçesinde ileri sürülen iddiaları dava konusu düzenlemenin söz konusu kısımlarının iptalini gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

D) Gümrük Yönetmeliğinin 587. maddesinin uygulanması gerektiğine atıf yapan Ticaret Bakanlığı Gümrükler Genel Müdürlüğünün 2012/29 sayılı "Gümrük Kıymeti" konulu Genelgesinin 3. maddesinin 3. fıkrası yönünden;

Yukarıda yapılan değerlendirmeler sonucunda, Yönetmeliğin 587. maddesinin hukuka uygun olduğu sonucuna varıldığından, eşyanın gümrük gözetimi altındayken gümrükten çekilmek istenmesi halinde anılan düzenlemenin uygulanması gerektiğini belirten dava konusu işlemin anılan kısmında üst hukuk normlarına aykırılık görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. DAVANIN REDDİNE,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam ... TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca ... TL vekâlet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine,

4. Posta giderleri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen otuz (30) gün içerisinde Danıştay Vergi Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 19/11/2024 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Adalet Bakanlığı İçin Link'e Tıklayınız